

nem túlságosan nagy-e. A jelenlegi rendszerben kiváló szakirányú felkészültségű, tehetséges jelöltek komoly hátrányba kerülhetnek kevésbé felkészült, de a nyelv- vizsga-többletpontokban jobban teljesítő társaikhoz képest (nyelvvizsgákkal elvileg összesen 20 pontot lehet szerezni, de az egy nyelvvizsgáért kapható pontszám is túlságosan nagy lépésben változtatja a pontszámot). A problémát enyhítheti, ha a színvonal emelésével az érettségi a szakirányú tudás szerint megfelelően differenciál, de a nyelvvizsgapontok száma még így is soknak tűnik.

A hozott pontok problémája

A hozott pontok iskolától való függését kiküszöbölni nem lehet, ezért a probléma mérséklésének legegyszerűbb módja az lehetne, hogy ezek súlyát csökkentjük a felvételi pontszámban.

Általános megjegyzések

Az érettségi követelményekről

Az új fizikaérettségi követelmények jó irányban tett lépésként értékelhetők. Különösen fontos, hogy a kísérletezés is bekerült a követelmények közé. A hallgatókkal való beszélgetésekből azonban az derül ki, hogy vannak iskolák, ahol nemcsak tanulói kísérletek végzésére nincs valódi lehetőség, de tanári kísérletet is alig látnak. Emiatt ez az érettségi követelmény jelenleg nem látszik reálisnak.

Az érettségi objektivitásáról

Az érettségi rendszernek az a törekvése, hogy – legalább emelt szinten – objektívabbá tegye az értékelést, pozitív fejleménynek mondható. Az iskolától független érettségi objektivitását tovább kellene növelni (középiskolai tanárok tapasztalata szerint előfordul, hogy az idegen iskolában letett érettségi is iskolafüggő), és a közép-szintű érettségi esetén is be kellene vezetni az emelt szintű érettségi lebonyolítására kialakított gyakorlatot (ezt is elfogadják felvételi vizsgaként).

Az érettségi két szintjéről

Vannak, akik vitatják, hogy szükség van kétszintű érettségre. Mivel a kérdés eldőlt, és van kétszintű érettségi,

vizsgálni azt érdemes, hogy ellátja-e azokat a funkciókat, amelyekért bevezették. Miután az egyetemek úgy döntöttek, hogy a középszintű érettségit is elfogadják felvételi vizsgaként, a két szint lényegében értelmét veszítette. Ha már kétszintes érettségi van, akkor valamilyen módon el kellene érni, hogy a két szint betöltse eredeti funkcióját. Ha pedig ez nem megy, akkor le kell mondani róla, nem érdemes a rendszert feleslegesen elbonyolítani.

A középiskolai fizikáról

Ha az érettségi-felvételi rendszert a fizika szempontjából vizsgáljuk, akkor nem lehet eltekinteni a középiskolai fizikaoktatás helyzetétől. A Műegyetem különböző karaira belépő hallgatók fizika előképzettségének színvonala évek óta folyamatosan csökken, ami szoros kapcsolatban áll a középiskolai fizika óraszámának és a tárgy presztízsének csökkenésével. Érdekes lenne elemezni, hogy ezzel milyen összefüggésben van az a tény, hogy például a Műegyetemen (de tudomásom szerint más, hasonló intézményekben is) a felvételi követelmények között a fizika csak a választható tárgyak között szerepel. Olvasva a középiskolai fizikával kapcsolatos felméréseket, és számba véve saját tapasztalataimat az a benyomásom támad, hogy a fizika a középiskolában valamiféle mumussá nőtte ki magát. Biztos, hogy ez annál inkább így lesz, minél kevesebb idő, energia és pénz jut kísérletezésre, és minél kevesebb lehetőség van a tanulók aktivizálására. Ráadásul a meglevő, szűkös időkeretek kihasználását is megnehezítik a tanterv következetlenségei, például az, hogy a fizika tanításához szükséges alapvető matematikai ismeretek nem állnak idejében rendelkezésre. Ebből a szempontból sem szerencsés, hogy a normál tanterv szerint az utolsó évben már nincs fizika, és azért sem, mert a tanulók többsége ekkorra szerzi meg azt az absztrakciós képességet, amely már komolyabb tárgyalást is lehetővé tenné.

A fentieket nem elemzésnek szántam, csupán néhány – sok tekintetben egyedi – tapasztalatomat és ezzel kapcsolatos gondolatomat írtam le. Azt szokták mondani, hogy tökéletes dolgok nincsenek, de a felismert hibák kijavítására törekedni kell. Az érettségi-felvételi rendszer van annyira fontos, hogy javítása érdekében komoly erőfeszítéseket tegyünk.

PÁLYÁZATOK

TUDOMÁNYOS KUTATÓI ÁLLÁS AZ IZOTÓPKUTATÓBAN

Az MTA Izotópkutató Intézete Nukleáris Kutatások Osztálya pályázatot hirdet. Az állásajánlatot az EU-s támogatást nyert új, *Elemzés rezonancia neutronbefogásos képalkotással és más neutronos technikákkal* (ANCIENT CHARM) című projektünkben elvállalt feladatok megoldására írjuk ki. A projekt fő feladata tárgyak háromdimenziós elem-

fázisösszetételének meghatározása a projektben kiválasztott régészeti tárgyak esetében. További információ található a <http://ancient-charm.neutron-eu.net/ach/> honlapon.

A multinacionális projektben résztvevő NKO, olyan fizikust vagy radiokémikust keres, aki rendelkezik gamma-spektroszkópiai és analitikai tapasztalattal.

- A jelölt legyen képes
- együttműködni az ANCIENT CHARM projektben résztvevő kutatókkal,
 - különböző mérőberendezéseket programozni vagy programozását irányítani,
 - segítséget nyújtani moduláris nukleáris berendezések és a 3D-s mérőhely kialakításában,
 - a projekttel kapcsolatos méréseket elvégezni,
 - magas szinten angolul írni, olvasni és beszélgetni. A munka nyelve angol és/vagy magyar.
- Az állás 30 hónapos, kezdés lehetőleg 2006. júliusban.

Bérezés az irányadó közalkalmazotti bértábla szerint. Amennyiben úgy érzi, hogy szívesen megpályázná a fenti pozíciót, kérjük, hogy pályázatát (magyar és angol nyelvű önéletrajz, 2 ajánlólevél, motivációs levél) küldje el az alábbi címre, lehetőleg elektronikus formában:

MTA Izotópkutató Intézet Nukleáris Kutatások Osztálya, 1121 Budapest, Konkoly-Thege M. u. 29–33., e-mail: belgya@iki.kfki.hu

Budapest, 2006. május

Belgya Tamás
osztályvezető

PEDAGÓGUS KUTATÓI PÁLYÁZAT

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára pályázatot hirdet középiskolában (gimnáziumban, szakközépiskolában) huzamosabb ideje (legalább öt éve) főállásban oktató pedagógusok tudományos munkásságának elismerésére.

Pályázni lehet olyan tudományos munkával (monográfiaival, nagyobb lélegzetű tanulmánnyal, kísérleti eljárási eredménnyel, forráskiadvánnyal stb.), amely tényleges előrelépést jelent az adott kérdéskör alaposabb tudományos feltárása terén. A pályázatokhoz mellékelni kell a pályázó szakmai önéletrajzát, valamint a középiskola igazolasát a tanári pályán eltöltött évekről. Korábban elnyert díj birtokosa öt év után pályázhat ismételten.

A pályamunkát az MTA főtitkárának címezve, illetékeség szerint az MTA Titkársága Természettudományi vagy Társadalomtudományi Főosztályának vezetőjéhez kell be-

nyújtani (1245 Budapest, Pf. 1000). A pályamunkák elektronikus adathordozón is benyújthatók.

Beadási határidő: 2006. szeptember 30.

A benyújtott pályaművet a tudományterületileg illetékes akadémiai kutatóintézet vagy szakbizottság bírálja el. A pályadíjak odaítéléséről a bírálók értékelő véleménye alapján az MTA főtitkára dönt. Évente 12 díj kerül kiosztásra, összege egyénenként százötvenezer forint. A pályázat eredményéről a pályázók névre szóló értesítést kapnak. A díjak ünnepélyes átadására 2006. december közepén kerül sor, amelyről az MTA a sajtó útján tájékoztatja a szélesebb közvéleményt.

Budapest, 2006. május

Meskő Attila
a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára

A BOLYAI KOLLÉGIUM JELENTKEZÉSI FELHÍVÁSA

Az ELTE természettudományos és informatikus tehetséggondozó szakkollégiuma, a *Bolyai Kollégium* felvételt hirdet a 2006/2007-es tanévre.

Felvételekre jelentkezhet:

- az ELTE Természettudományi vagy az ELTE Informatikai Karára felvételt nyert elsőéves hallgató, aki középiskolásként országos vagy nemzetközi tanulmányi versenyeken díjazott volt, illetve tudományos kutatásban, informatikai alkotómunkában, újító pedagógiai programokban eredményesen dolgozott,
- az ELTE TTK vagy az IK II–V. éves nappali tagozatos hallgatója, akinek tanulmányi eredménye egyenletesen magas, az utolsó félévben elérte a 4,5-ös átlagot, továbbá tudományos kutatásban, informatikai alkotómunkában, újító pedagógiai programokban vesz részt,
- Az ELTE TTK vagy az ELTE IK Doktori Iskolájának eredményes tanulmányi és kutatómunkát végző tagja,
- Az ELTE-n végzett hallgató, aki állami ösztöndíjas-ként vagy MTA fiatal kutatói állásban nappali doktori képzésben részesül.

Vidékiek és budapestiek egyaránt jelentkezhetnek. Hasznos információk találhatóak a Kollégium honlapján: www.bolyai.elte.hu.

A pályázatnak tartalmaznia kell a következőket:

- A jelentkező személyes adatai.
- Tanulmányi előmenetel dokumentumainak fénymásolata: érettségi bizonyítvány, egyetemi leckeönyv, nyelvvizsga bizonyítvány(ok).
- Az eredményes kutatás, az informatikai és a pedagógiai alkotómunka dokumentumai (téma, témavezető, alkotás ismertetése, tanulmányi verseny oklevele, TDK-dolgozat elismerése stb.).
- Önéletrajz, 1 db igazolványkép;
- Két kompetens személy (elsőévesek esetében tanára vagy szakmai vezetője, a felsőbb éveseknél egyetemi oktatója, illetve témavezetője) ajánlólevele, akinek a jelentkező képességeiről, tudományos eredményeiről, motiváltságáról módja volt meggyőződni. Az ajánlók aláírásával hitelesített leveleket lezárt borítékban a felvételi csomagban juttassák el a kollégium igazgatójának.

- Két, önmagának megcímezett, normál méretű, felbélyegzett boríték, amelyben a felvételi beszélgetésre hívó, illetve a felvételi eredményéről szóló értesítést fogja megkapni. A kommunikáció gyorsítására e-mail- és sms-értesítést is küldünk.

- Doktoranduszok küldjék el diplomájuk másolatát, valamint szakdolgozatuk, illetve doktori témájuk rövid ismertetését is. Új doktoranduszok sikeres záróvizsgájuk igazolását és doktori iskolai felvételük (előzetes) értesítést nyújtásuk be.

Jelentkezési lap letölthető a http://www.bolyai.elte.hu/m4_tagok/download/jelentkezesilap2006.doc helyről.

A *beküldési határidő*: A fenti anyagoknak postai úton 2006. augusztus 2-ig kell megérkeznie a következő címre: ELTE Bolyai Kollégium. 1117 Budapest, Nándorfejérvári út 13.

Kérjük, hogy a felvételi pályázat anyagát benyújtás előtt gondosan ellenőrizzék, és győződjenek meg róla, hogy az ajánlólevelek lezárt, az ajánlók által hitelesített borítékban érkeznek. A hiányos, vagy a beküldési határidő után érkező pályázati anyagokat nem tudjuk figyelembe venni.

A *felvételire külön meghívást küldünk*. Időpontja: 2006. augusztus 10–11. Helyszíne: 1117 Budapest, Nándorfejérvári út 13. A jelentkezők kétnapos program keretében ismerkedhetnek meg a kollégiummal. A felvételi beszélgetésen a kollégium igazgatójával, a szaktanárokkal és a diákönkormányzat képviselőivel találkoznak a jelentkezők. A beosztásáról a meghívóban (elektronikusan, sms-ben, levélben) küldünk értesítést. E-mail: bok@bolyai.elte.hu

Budapest, 2006. május 15.

Patkós András
igazgató

HÍREK – ESEMÉNYEK

A TÁRSULATI ÉLET HÍREI

A Eötvös Társulat 2006. évi Küldöttközgyűlése

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat 2006. május 27-én tartotta meg – a kialakult szokásnak megfelelően az ELTE Természettudományi Kara fizikai épületének egyik előadótermében – idei Küldöttközgyűlését. A 94 bejelentett küldött közül 56 fő megjelenése folytán határozatképes közgyűlés megnyitását követően *Horváth Dezső*, a fizikai tudomány doktora tartotta meg *Szimmetriák és sértésük a részecskék világában – a paritássértés 50 éve* című, napirend előtti előadását, széles körben tekintve át a fizika alapvető elveinek megfogalmazásában döntő szerepet játszó szimmetriák és lehetséges sértésük felismerésének, kísérleti igazolásának történetét. A történeti ismertetés mellett áttekintést adott a kérdéskör jelenlegi helyzetéről és a közeljövőre tervezett kísérletekről is.

A Küldöttközgyűlés az eredetileg javasolt napirendet annyiban módosította, hogy napirendre vette a 2007. évi Küldöttközgyűlés jelölőbizottságának megválasztását.

Az érdemi munka megkezdése előtt *Patkós András*, a Társulat elnöke rövid bevezetőjében kiemelt néhány fontos eseményt a Társulat előző évi tevékenységéből, különös tekintettel a *Fizika Éve* keretében megvalósított rendezvényekre. Külön köszönetet mondott a Társulat Csongrád megyei csoportjának szerteágazó tevékenységéért, különösen a fénystaféta sikeres megrendezéséért.

A szavazatszámlláló bizottság (*Mester András, Piláth Károly, Török István*) megválasztását követően a Társulat főtitkára terjesztette a Küldöttközgyűlés elé a Társulat 2005. évről szóló, mind a gazdálkodásra, mind a szakmai tevékenységre kiterjedő közhasznúsági jelentését, a 2006. évi költségvetés tervezetét, valamint az elnökségnek egyes szakcsoportok működését érintő határozati javasla-

tát. A Küldöttközgyűlés mind a közhasznúsági jelentést (lásd ugyanebben a lapszámban), mind a folyó évi költségvetést (80 378 eFt bevételi és 80 234 eFt kiadási főösszeggel) egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül fogadta el. Hasonló módon fogadta el a Küldöttközgyűlés a szakcsoportok működését érintő határozati javaslatot (lásd a jelen beszámoló végén).

Az Ellenőrző Bizottság jelentését *Woynarovich Ferenc* elnök terjesztette elő. A jelentés megállapította, hogy mind a Társulat gazdálkodása, mind működésének egésze megfelelt a jogszabályi követelményeknek. A Küldöttközgyűlés az Ellenőrző Bizottság jelentését ellenszavazat és tartózkodás nélkül tudomásul vette.

Az általános vita keretében *Sükösd Csaba* tájékoztattott a CERN tanárok részére szervezett külön, háromhetes programjáról és a magyar részvétel szervezésének jelenlegi helyzetéről.

Gyulai József akadémikus, a jelölőbizottság elnöke ismertette javaslatukat a Társulat 2007-ben hivatalba lépő, de most megválasztandó új elnökére *Sólyom Jenő* akadémikus személyében. A továbbiakban javaslat hangzott el *Szabó Gábor* akadémikus, valamint *Sükösd Csaba* személyére is. *Szabó Gábor* a jelölést nem fogadta el, *Sükösd Csaba* felvételét a szavazólapra a Küldöttközgyűlés 5 tartózkodással fogadta el.

A lefolytatott szavazás eredményeként a Küldöttközgyűlés 31 szavazattal (*Sükösd Csabára* adott 18, valamint 3 érvénytelen szavazat mellett) *Sólyom Jenő*t választotta meg a Társulat 2007-ben hivatalba lépő elnökének.

A következő évi, a Társulat elnökségének többségét érintő választásra tekintettel a Küldöttközgyűlés új jelölő-